

Maa- ja metsätalousministeriö
Elintarvike- ja terveysosasto
PL 30
00023 Valtioneuvosto

LAUSUNTO

3.2.2012

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sikojen suojelusta

Elintarviketeollisuusliitto ry kiittää maa- ja metsätalousministeriötä lausuntopyynnöstä.

Elintarviketeollisuusliitto pitää eläinten hyvinvoinnin kehittämiseen tähtäviä toimia tärkeinä niin kotieläintuotannon eettisen hyväksyttävyyden kuin lopputuotteiden laadun, tuotannon kannattavuuden ja kotieläinuketjussa työtään tekevien jaksamisen kannalta. Elinkeino on viimeisen kahden vuoden aikana käynyt perusteellisesti läpi sianlihan tuotantoketjua ja kehittänyt niitä toimia, joilla voidaan välittömästi parantaa sikojen hyvinvointia. Elinkeinoon vapaaehtoiisiin toimiin on sisällytetty muun muassa sikatilojen terveydenhuoltokäynnin sisällön päivittäminen uusimman Welfare Quality –hyvinvointikriteeristön perusteella, liha-alan yritysten lihanhankinnassaan käyttöön ottamat sikojen hyvinvoinnin raja-arvot ja terveydenhuoltokäyntejä sikatiloilla tekevien eläinlääkäreiden koulutus yhdessä viranomaisten ja tutkijoiden kanssa. Elinkeinoon toimesta on käynnistetty myös mittava tuottajien koulutus ja ala on osallistunut sikojen hyvinvointiin liittyvän tutkimuksen rahoittamiseen. Työ jatkuu kuluvana vuonna muun muassa sikojen terveydenhuoltokäynnin auditoinnin suunnittelulla.

Maa- ja metsätalousministeriön lausunnolla oleva asetusehdotus keskittyy suurelta osin sikojen elinympäristön ja tuotantoresurssien määrittelyyn. Vaikkakin myös tällaisilla säädöksillä on kiistatta merkitystä eläinten hyvinvoinnille, liitto katsoo, että eläinten hyvinvoinnin tason arvioinnin tulisi kehittyä voimakkaammin itse eläimen arviointiin perustuvaksi, ei ympäristön ja työkalujen yhä tarkempaan määrittelyyn. Numeeristen ympäristöön liittyvien poikkeamien raportointi vie helposti huomion itse asiasta eli eläimen hyvinvoinnista.

Suomalainen kotieläinuketju toimii avoimilla yhteismarkkinoilla ja säädösten tulisi perustua ensisijaisesti EU-lainsäädäntöön yhtäläisten kilpailuedellytysten turvaamiseksi. EU-lainsäädännönkin noudattaminen vaihtelee jäsenmaasta toiseen, mistä viimeaikainen esimerkki on häkkikanaloiden kiellon kirjava noudattaminen. Erityisen haastaviksi yhtäläisten kilpailuedellytysten kannalta alan toimijat kokevat ainoastaan kansallisella tasolla sovittavat ja muusta EU-alueesta poikkeavat lainsäädännön muutokset. Elinkeino joutuu kantamaan vaadituista investoinneista aiheutuneet kustannukset ilman varmuutta siitä, onnistutaanko kohonneet kustannukset siirtämään ketjussa eteenpäin lopputuotteiden hintoihin saakka.

Elintarviketeollisuusliitto ry esittää seuraavia muutoksia lausunnolla olevaan asetusehdotukseen:

2 § Määritelmät

Kohta 7: Vieroitettu porsas

Vieroitetun porsaan määritelmä vaikuttaa betonisen rakolattian vaatimukseen. Vaatimukset tulisi sitoa eläimen painoon eikä ikään.

5 § Eläinsuojan olosuhteet

- Luonnonvalo

Kolmannen momentin toinen lause tulisi muuttaa muotoon:

Kaikissa sikojen pitopaikan osastoissa on oltava myös luonnonvaloa pois lukien osastot, joissa sikoja pidetään väliaikaisesti.

Perustelu: Asetusehdotuksen mukainen sanamuoto edellyttäisi, että myös lastausosastossa pitäisi olla luonnonvaloa. Sikojen lastausosastona saatetaan käyttää esimerkiksi osin keskelä rakennusta olevan osastoa. Luonnonvalovaade tekisi tämän käytännössä mahdottomaksi.

- Valaistuksen voimakkuus

Lause "Valaistuksen voimakkuuden on oltava sikojen pitopaikassa vähintään 40 luksia vähintään 8 tunnin ajan päivässä" tulisi selkeyttämisen vuoksi muuttaa muotoon "...vähintään 40 luksia vähintään 8 tunnin ajan *vuorokaudessa*."

7 § Sikojen ryhmäkasvatus

Esitämme, että kuudennen momentin loppuun lisätään seuraava täsmennys:

Liitteen pinta-ala- sekä ruokakaukalomittoja sovelletaan ryhmäkarsinassa oleviin eläimiin. Niitä ei käytetä karsinan täyttöhetken mitoituserusteena suhteessa eläinten tulevaisuudessa odotettavissa olevaan kokoon.

Perustelu: Nykyinen sanamuoto lisää virhetulkintariskiä. Vaarana on, että pinta-ala- ja ruokintakaukalomittoja sovelletaan karsinoiden täyttöhetken mitoituserusteena, kun eläimet voivat olla monia kymmeniä kiloja pienempiä. Pykälää tulee selkiyttää siten, että tarkoittaa selkeästi karsinassa annettuna ajankohtana olevia eläimiä, ei niiden odotettavissa olevaa kokoa. Ks. myös liitteen lihasikalan tyhjentymissimerkit.

8 § Emakoiden ja ensikoiden yksittäishäkki

Pykälän otsikko tulisi muuttaa muotoon "*Tiineytettävien* emakoiden ja ensikoiden yksittäishäkki" tai "Emakoiden ja ensikoiden siemennys- ja alkutiineytyshäkki."

Perustelu: Asetusehdotuksen mukainen otsikointi on epäselvä ja sitä tulee väärinkäsitysten välttämiseksi tarkentaa.

10 § Emakoiden ja ensikoiden ryhmäkarsina, esteetön ala

Esteettömän alan määritelmä jää epäselväksi. Häkkiä ei ole asetuksessa määritelty, joten ei ole varmuutta siitä milloin häkki muuttuu parrenerottajaksi.

8 §, 9 §, 10 § Viemäroidyn lattian aukkojen osuus ja siirtymäajat lattiarakenteissa

- Viemäroidyn lattian aukkojen osuus:

Esitämme viemäroidyn lattian aukkojen osuudeksi enintään 15 prosenttia pinta-alasta.

Perustelu: 15 prosentin aukko-osuus lattiassa läpäisee merkittävästi paremmin lietettä ja on siten hygieenisempi ja helppohoitoisempi. Vastaavasti 5 prosentin vähennys kiinteän lattian osuudesta ei merkittävästi paranna sikojen jalkaterveyttä. 15 prosentin aukko-osuus on nykyisinkin laajalti saatavissa oleva lattiatyyppi ja siten hankintakustannukseltaan halvempi.

- Siirtymäajat lattiarakenteissa:

Jos viemärointiä varten tehtyjen aukkojen osuutta muutetaan nykyisestä, tulisi muutoksia koskeva siirtymäaika jo toiminnassa olevien sikaloiden osalta olla vähintään 20 vuotta.

Perustelu: Toiminnassa olevien sikaloiden lattiarakenteiden muutoksiin tulisi saada lisää siirtymäaikaa, koska vastikään tehtyjä lattiainvestointeja ei ehditä kuolettaa 15 vuoden aikana. Viime vuosina tehdyissä investoinneissa on noudatettu MMM:n asetusta 14/EEO/2002, jossa säädetään viemärointiä varten tehtyjen aukkojen osuudeksi enintään 15 prosenttia pinta-alasta.

19 § Siirtymäsäännökset ja pitopaikka

- Pykälä yleensä ja siirtymäajat

Pykälä on erittäin vaikeaselkoinen. Tulkintaepäselvyyksien vuoksi teksti tulisi selkeyttää. Esitykset lattiarakenteita koskevista siirtymäaikojen pidennyksistä on mainittu edellisessä kohdassa.

- Pitopaikka

19 § 5 momentissa mainittu pitopaikan käsite tulee määritellä tai koko momentti tulee muotoilla uudestaan.

Perustelu: Momentin voi nyt tulkita myös niin, että jos samassa pitopaikassa on useita sikalarakennuksia ja yhtä niistä peruskorjataan, tulee kaikkien muidenkin pitopaikan sikalarakennusten täyttää asetuksen vaatimukset sillä hetkellä, kun peruskorjattava sikala valmistuu.

Liitteen kohdat 2 ja 3

Esitämme, että asetuksen liitteen 2. ja 3. kohtien jaottelu yhtenäistetään ja yhdistetään yhdeksi liitteeksi seuraavalla tavalla:

Sian paino, kg	Pinta-ala, m ² /eläin	Ruokintakaukalon pituus, cm/sika
enintään 15kg	0,35	15
15 - 30 kg	0,40	18
31 - 50kg	0,50	25
51 - 80 kg	0,65	30
81 - 110 kg	0,90	30
110 - 130 kg	1,00	32
yli 130 kg	1,20	35

Perustelu: Pinta-ala- sekä ruokintakaukalomitoitukset on selkeämpi mitoitaa yhtenevällä paino- ja alalla. Asetusehdotuksen mukainen jaotus olisi nykyisen kokoisilla teurasruhoilla erittäin hankala ja vaikeuttaisi toimintaa nykyisellä tyhjennysrytmillä. Liitteenä oleva esimerkki kuvaa lihasikaloiden asteittaista tyhjentämistä. Esittämämme paino- ja pinta-alajako huomioisi paremmin lihasikakarsinoiden tyhjennysrytmin sekä hieman suuremmat elopainot. 110 kg elopaino vastaa noin 80 kg:n ruhopainoa. Nykyisin teurasruhot painavat noin reilut 85 kg ja tuotantokustannusten minimointi tuotettua lihakiloa kohden asettaa paineita teurasruhon kasvattamiseksi. Koko karsinan sikojen keskimääräinen elopaino ensimmäistä harvennusta tehtäessä on noin 15 - 25 kg pienempi kuin mitä ensimmäisenä lähtevien, suurimpien sikojen elopaino on.

Huomautamme myös, että 0,40m²/ 18cm kaukalomitta on noin kahdeksankiloisille vieroitteille porsaille yllimitoituja. Tällöin karsinahygienian ylläpito on haasteellista ja porsaat ulostavat herkästi myös ruokintakaukaloihin.

Kunnioitavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO ry

Heikki Juutinen
toimitusjohtaja

Liite Esimerkki lihasikaloiden tyhjennysrytmistä

LIITE : Esimerkki lihasikaosaston tyhjentyserytmistä:
Tila A

Porsaat viety	Teurastuspvm	Kpl	Kilot	Kasvatuspv	%sioista teurastettu
26.7.2011	3.10.2011	7	627	69	2,2
322	10.10.2011	23	2091,5	76	9,3
	11.10.2011	3	267,5	77	10,2
	18.10.2011	49	4518	84	25,5
	25.10.2011	76	6977	91	49,1
	28.10.2011	61	5386,5	94	68,0
	31.10.2011	15	1296,5	97	72,7
	4.11.2011	77	6666,5	101	96,6
	7.11.2011	4	321,5	104	97,8
	21.11.2011	2	186,5	118	98,4

Tila B

Porsaat viety	Teurastuspvm	Kpl	Kilot	Kasvatuspv	%sioista teurastettu
1.8.2011	13.10.2011	10	841,5	73	5,1
197	20.10.2011	14	1236,5	80	12,2
	24.10.2011	2	164	84	13,2
	25.10.2011	56	5118	85	41,6
	2.11.2011	99	8959,5	93	91,9
	3.11.2011	9	818,5	94	96,4

Tila C

Porsaat viety	Teurastuspvm	Kpl	Kilot	Kasvatuspv	%sioista teurastettu
16.5.2011	3.8.2011	1	69	79	0,5
191	10.8.2011	14	113,5	86	7,9
	17.8.2011	68	5322	93	43,5
	24.8.2011	77	5656	100	83,8
	31.8.2011	7	499,5	107	87,4
	7.9.2011	11	793	114	93,2
	14.9.2011	7	535	121	96,9

Tila D

Porsaat viety	Teurastuspvm	Kpl	Kilot	Kasvatuspv	%sioista teurastettu
26.5.2011	8.8.2011	15	1294	74	4,2
360	15.8.2011	30	2577	81	12,5
	22.8.2011	62	5424	88	29,7
	30.8.2011	83	7236	96	52,8
	7.9.2011	158	13176,5	104	96,7

Tila E

Porsaat viety	Teurastuspvm	Kpl	Kilot	Kasvatuspv	%sioista teurastettu
15.7.2011	26.9.2011	61	4810,5	73	16,0
382	18.10.2011	160	14326	95	57,9
	1.11.2011	152	13632	109	97,6